

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/95/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622201730
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6622201730.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v spore žalobkyne Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, proti žalovanej O. C., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom K., o zaplatenie 66,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5C/25/2022-65 z 26. júla 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyňi **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (I. výrok). Nárok na náhradu trov konania stranám nepriznal (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 66,- Eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že žalovanej bola dňa 10. 06. 2020 vystavená faktúra so splatnosťou dňa 10. 07. 2020 na sumu 66,- Eur predstavujúcu paušálne náklady za stravu zabezpečenú počas nariadenej izolácie v karanténnom zariadení IVS Bratislava v období od 28. 04. 2020 do 05. 05. 2020, pričom uplatnený nárok žalobkyňa odvodzovala od ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane verejného zdravia (ďalej len „zákon o ochrane verejného zdravia“).

3. Prvoinštančný súd konštatujúc, že žalovaná bola v spore pasívna dospel po prejednaní sporu na pojednávaní dňa 26. 07. 2022 k záveru o nedôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku. Prvoinštančný súd poukázal na ust. § 58 ods. 2 v spojení s § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia a na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021 zo dňa 08. 12. 2021 majúci za to, že podľa § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia bolo účelom zákonodarcu, aby osoby, ktoré sú povinné plniť povinnosti podľa zákona a ktoré im boli nariadené v rozhodnom čase opatrením Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) znášali náklady s tým spojené. I v nadväznosti na 157. bod cit. nálezu ÚS SR ide o jasnú zákonom ustanovenú povinnosť, ktorá zasahuje do práva povinnej osoby vlastniť majetok podľa článku 20 Ústavy SR. Prípustnosť tohto zásahu do vlastníctva z hľadiska rozsahu je výslovne obmedzená výškou nákladov spojených s plnením uložených povinností, ktoré je fyzická osoba povinná znášať sama. Ide pritom o náklady plnenia akýchkoľvek (uložených) povinností, nielen povinnosti podrobiť sa opatreniam obmedzujúcim jej osobnú slobodu - patrí sem napríklad aj povinnosť znášať náklady spojené s používaním preventívnych a iných ochranných pomôcok, náklady dezinfekcie atď. (158. bod cit. nálezu ÚS SR) a aj z argumentácie ústavného súdu v náleze vyplýva, že ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia má výrazný

súkromnoprávny presah, pretože stanovuje, že žalovaný nemá nárok na náhradu nákladov, ktoré mu v súvislosti s plnením uložených povinností vznikli. Toto ustanovenie však a priori nezakladá možnosť domáhať sa úhrady nákladov medzi „poskytovateľom služieb“ a jeho prijímateľom - osobou povinnou plniť povinnosti podľa zákona o ochrane verejného zdravia. Ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia upravuje len vertikálne právne vzťahy medzi orgánom štátu, ktorý tieto povinnosti fyzickej osobe (žalovanej) uložil a povinnostiach fyzickej osoby znášať náklady s tým spojené. Z cit. nálezu ústavného súdu vyplýva, že uvedené ustanovenie dopadá na všetky náklady, ktoré povinnej osobe vznikli. Ide napríklad o náklady z titulu kúpy rúšok, respirátorov, dezinfekcie, teda aj o náklady súvisiace so stravou, ktorá bola žalovanej poskytnutá. Náklady s tým súvisiace však žalovanej vznikajú v okamihu, keď dôjde k uzavretiu súkromnoprávneho vzťahu, ktorým ako povinná osoba realizuje povinnosti uložené jej opatrením ÚVZ. To znamená, že v prípade povinnosti nosiť rúška vzniká povinnej osobe výdavok (podľa § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia) okamihom zaplatenia kúpnej ceny od predávajúceho. V prípade, ak by túto kúpnu cenu povinná osoba neuhradila, môže sa predávajúci (napr. lekáreň a pod.) domáhať zaplatenia kúpnej ceny na súde podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka, nie na základe § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia. To rovnako platí aj na prípad poskytnutia stravy žalovanej. Výdavky spojené so zabezpečením karantény, konkrétne s poskytnutím stravy pre žalovanú predstavovali podľa právnej úpravy účinnej v čase izolácie žalovanej pohľadávku, ktorá patrila prevádzkovateľovi zariadenia, prípadne inej osobe, ktorá uvedenú službu dodala.

4. Podľa prvoinštančného súdu žalobkyňa v konaní netvrdila a nepreukázala, že bola poskytovateľom ubytovania a stravy pre žalovanú, resp. že bola prevádzkovateľom tohto zariadenia. Nepreukázala teda existenciu právneho vzťahu, na základe ktorého by jej patrilo právo domáhať sa zaplatenia stravy za obdobie izolácie žalovanej a rovnako nepreukázala ani sekundárny právny nárok, ktorý v tejto súvislosti mohol vzniknúť, napríklad, že na základe osobitného predpisu (zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii) zaplatila prevádzkovateľovi zariadenia, v ktorom bola karanténa poskytnutá náklady na stravu žalovanej, ktoré prevádzkovateľovi v tej súvislosti vznikli. V tom prípade by nárok žalobkyne bol subsumovateľný pod ust. § 454 Občianskeho zákonníka, kedy žalobkyňa plnila za žalovanú to, čo mala podľa § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia plniť sama. Zo žaloby však vyplýva, že žalovanej bola vystavená faktúra za stravu zabezpečenú počas nariadenej izolácie a v argumentácii žalobkyne absentuje tvrdenie o tom, že bola prevádzkovateľom tohto zariadenia, že žalovanej z toho dôvodu stravu poskytla a na základe čoho dospela k výške stravného. Faktúra ako taká nie je právny úkon, ale len účtovný doklad podľa osobitného predpisu, ktorý automaticky bez ďalšieho nezakladá nárok na jej úhradu. Žalobkyňa preto neunesla bremeno tvrdenia za účelom možnej identifikácie hmotnoprávnej normy, pod ktorú by súd zistený skutkový stav podradil. Preto prvoinštančný súd žalobu zamietol dodávajúc, že v období, v ktorom bola žalovaná v karanténnom zariadení nebola účinná právna úprava, na ktorú poukázala Národná rada SR v bode 34. nálezu Ústavného súdu PL. ÚS 4/2021, podľa ktorého v súčasnosti je platné a účinné nariadenie vlády č. 183/2021 Z. z. v znení nariadenia vlády č. 228/2021 Z. z. a na predmetný prípad nedopadá ani nariadenie vlády č. 269/2020 Z. z., ktoré nadobudlo účinnosť dňom jeho vyhlásenia 30. 09. 2020 v spojení s usmernením Ministerstva vnútra SR, sekcie krízového riadenia č. SKR-COKP1- 2020/000496-006 zo dňa 11.11.2020, pretože nadobudli účinnosť až po tom, ako žalovaná bola v izolácii.

5. O náhrade trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vzhľadom na plný úspech žalovanej, ktorej však podľa obsahu spisu žiadne trovy nevznikli.

6. V zákonnej lehote podala proti rozsudku prvoinštančného súdu odvolanie žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, resp. aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalobkyňa označila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP.

7. V úvode odvolania žalobkyňa poukázala na ust. § 220 ods. 2 CSP upravujúce náležitosti odôvodnenia rozsudku a na viaceré súdne rozhodnutia najvyšších súdnych autorít k tomuto ustanoveniu sa viažu. Z odvolania však nevyplýva, akými obsahovými nedostatkami odôvodnenie napadnutého rozhodnutia podľa žalobkyne trpí.

8. Ďalej žalobkyňa uviedla, že sa nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, nakoľko pri rozhodujúcich skutočnostiach došlo z jeho strany k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a tiež k tomu, že na základe

vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na 11. odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku a na to, že vláda SR vyhlásila podľa § 8 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva počnúc dňom 12. 03. 2020 od 6:00 hod. mimoriadnu situáciu, že uznesením č. 113 zo dňa 15. 03. 2020 vláda SR uložila ministerke vnútra vykonať opatrenia so zabezpečením povinnej karantény občanov SR, ktorí sa skupinovo vracajú z postihnutých oblastí do karanténnych zariadení určených MV SR, že ÚVZ SR podľa § 5 ods. 4 písm. h) zákona o ochrane verejného zdravia z dôvodu mimoriadnej situácie na území SR nariadil podľa § 12 ods. 2 písm. f) a § 48 ods. 4 písm. e) cit. zákona opatrenie č. OLP/2595/2020 zo dňa 15. 03. 2020, ktoré v bode D) opatrením č. OLP/2596/2020 zo dňa 16. 03. 2020 zmenil tak, že všetkým osobám, ktoré sa od 16. 03. 2020 od 6:00 hod. ako organizované skupiny vrátili z postihnutých oblastí zahraničia na územie SR alebo o repatriácii ktorých na územie SR sa rozhodne, sa nariaďuje izolácia v zariadeniach určených MV SR na dobu nevyhnutnú a vykonanie laboratórnej diagnostiky Covid-19 a následne po zistení negatívneho výsledku sa tejto osobe nariaďuje domáca izolácia v celkovej dobe spoločne 14 dní, že podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii v znení účinnom od 01. 07. 2016 do 18. 01. 2021 je subjektom hospodárskej mobilizácie ústredný orgán určený vládou SR, že Ministerstvo vnútra SR (ďalej len „MV SR“) bolo zriadené zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády ako štátna rozpočtová organizácia, jeho kompetencie vymedzuje uvedený zákon a ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister s tým, že postavenie MV SR ako ústredného orgánu štátnej správy pre jednotlivé oblasti vymedzuje § 11 písm. a) cit. zákona a ďalej, že z predmetného uznesenia vlády č. 113 je zrejmé, že vláda SR ním uložila MV SR povinnosti vykonať opatrenia so zabezpečením povinnej karantény občanov SR, ktorí sa skupinovo vracajú z postihnutých oblastí do karanténnych zariadení určených MV SR a MV SR určilo ako jedno z týchto zariadení i karanténne zariadenie IVS Bratislava. Centrum účelových zariadení bolo určené ako subjekt hospodárskej mobilizácie podľa zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii, pričom príkazom MV SR č. SKR-COKP1/2020-000511-009 sa spresnil rozsah vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie na obdobie krízovej situácie. Určený subjekt hospodárskej mobilizácie bol povinný zabezpečiť ubytovanie a stravovanie fyzickým osobám, ktorým bola nariadená povinná izolácia v karanténnych zariadeniach a toto opatrenie sa týka aj zariadenia IVS Bratislava, v ktorom žalovaná absolvovala nariadenú povinnú karanténu. Na základe toho potom MV SR v súlade so zákonom č. 179/2011 Z. z. a nariadením vlády č. 77/2020 Z. z. uhradilo na základe faktúry Centru účelových zariadení ako prevádzkovateľovi IVS Bratislava náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti so stravou žalovanej, ktorá absolvovala nariadenú izoláciu.

9. Žalobkyňa v uvedených súvislostiach poukázala na ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia, ktoré podľa nej síce určuje okruh osôb, ktoré sú povinné uhrádzať náklady spojené s plnením povinností ustanovených týmto zákonom, avšak toto ustanovenie podľa žalobkyne nerieši prípad, kedy náklady vzniknú subjektu, ktorý „neuložil povinnosť podľa zákona č. 355/2007 Z. z.“. Žalobkyňa uviedla, že vymáha od žalovanej paušálne náklady za stravu, keďže plnila za žalovanú to, čo mala podľa § 58 ods. 2 cit. zákona plniť žalovaná sama. Nakoľko teda žalobkyňa uhradila Centru účelových zariadení náklady spojené so stravou žalovanej počas nariadenej izolácie v karanténnom zariadení IVS Bratislava, ktorú žalovaná absolvovala v období od 28. 04. 2020 do 05. 05. 2020, vystavila žalovanej dňa 10. 06. 2020 faktúru na sumu 66,- Eur, hoci teda ministerstvo vnútra nebolo povinné vystavovať faktúru a v zmysle zákona o účtovníctve postačovalo vystaviť účtovný doklad. Na podporu svojich tvrdení potom žalobkyňa poukázala na body 168 a 177 už spomínaného nálezu ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021 majúc za to, že jej aktívna vecná legitímácia je nesporná, daná a preukázaná.

10. V ďalšej časti odvolania žalobkyňa poukázala na ust. § 12 ods. 2 písm. f) a § 51 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane verejného zdravia zdôrazňujúc, že fyzické osoby sú povinné plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam a preto žalovaná absolvovala izoláciu v karanténnom zariadení. Žalobkyňa zdôraznila, že nariadenie izolácie formou jednotlivých opatrení nepatrí do pôsobnosti MV SR a zopakovala, že ust. § 58 ods. 2 cit. zákona určuje, že tam uvedené náklady je fyzická osoba povinná znášať, pričom uloženie povinnosti podľa uvedeného ustanovenia znášať tam uvedené náklady je aj podľa Ústavného súdu SR v súlade s Ústavou SR. Faktúra predstavuje plnenie v podobe paušálnych nákladov za stravu, ktorá bola žalovanej zabezpečená počas doby nariadenej izolácie v karanténnom zariadení, pričom podľa žalobkyne by si žalovaná potrebovala zabezpečiť stravu aj v prípade, ak by tam umiestnená nebola.

11. Pokiaľ ide právne predpisy spomínané prvoinštančným súdom v 12. odseku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, žalobkyňa namietala, že tieto v žalobe neuvádzala a ani na predmetný prípad neaplikovala. Výšku svojho nároku odvodzovala od zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.

Okrem toho v uvedenej časti rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol nesprávne obdobie žalovanou absolvovanej karantény a nesprávny dátum vystavenia faktúry.

12. Ďalej podľa žalobkyne súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti zbraní a jej právo na spravodlivý proces tým, že vlastnou činnosťou nahrádzal aktivitu žalovanej, ktorá bola v spore pasívna. Z konštatovania prvoinštančného súdu obsiahnutého v 3. odseku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nespochybniteľne vyplýva, že skutkové tvrdenia sporových strán nie sú sporné, keďže žalovaná skutkové tvrdenia žalobkyne výslovne nepoprela. Súčasne vzhľadom na pasivitu žalovanej, ktorá sa k žalobe nevyjadřila a pojednávania sa bez ospravedlnenia nezúčastnila, došlo ku kumulatívne splneniu podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej podľa § 273 a § 274 CSP a preto postup prvoinštančného súdu bol v rozpore s uvedenými ustanoveniami.

13. V závere odvolania žalobkyňa poukázala na viacero rozhodnutí okresných súdov v (podľa nej) totožných veciach, v ktorých súdy vyhodnotili žaloby ako dôvodné s poukazom na jej právnu argumentáciu podporenú listinnými dôkazmi.

14. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila.

15. Na základe odvolania žalobkyne krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil z dôvodu vecnej správnosti výroku o zamietnutí žaloby, ako aj výroku o trovách konania.

16. Predmetom sporu bol nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 66,- Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11. 07. 2020 do zaplatenia založený na tvrdeniach, že žalovanej bola dňa 10. 06. 2020 vystavená faktúra so splatnosťou dňa 10. 07. 2020 na uvedenú sumu predstavujúcu paušálne náklady za stravu zabezpečenú žalovanej počas jej nariadenej izolácie v karanténnom zariadení IVS Bratislava v období od 28. 04. 2020 do 05. 05. 2020. Tento nárok žalobkyňa odvodzovala od ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia a od toho, že ide o paušálne náklady za stravu, pričom ministerstvo vnútra uhradilo Centru účelových zariadení ako prevádzkovateľovi zariadenia IVS Bratislava náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti so stravou žalovanej počas nariadenej izolácie.

17. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v podstate z dôvodu, že ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia nezakladá možnosť domáhať sa úhrady nákladov medzi poskytovateľom služieb a ich prijímateľom ako osobou povinnou plniť povinnosti podľa zákona o ochrane verejného zdravia, keďže uvedené ustanovenie podľa súdu prvej inštancie upravuje len vertikálne právne vzťahy medzi orgánom štátu, ktorý tieto povinnosti fyzickej osobe uložil a povinnosťami fyzickej osoby znášať náklady s tým spojené (za ktoré je možné považovať aj náklady súvisiace so stravou, ktorá bola žalovanej poskytnutá). Okrem toho súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa netvrdila a nepreukázala, že bola poskytovateľom ubytovania a stravy pre žalovanú, resp. že bola prevádzkovateľom zariadenia, v ktorom žalovaná absolvovala nariadenú izoláciu, teda nepreukázala existenciu právneho vzťahu, na základe ktorého by jej patrilo právo domáhať sa zaplatenia stravy za obdobie izolácie žalovanej a rovnako nepreukázala ani to, že na základe osobitného predpisu zaplatila prevádzkovateľovi zariadenia náklady na stravu žalovanej, kedy by išlo o nárok subsumovateľný pod ust. § 454 Občianskeho zákonníka.

18. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že v konaní nebolo sporným, že na základe opatrení ÚVZ SR č. OLP/2595/2020 zo dňa 15. 03. 2020 a č. OLP/2596/2020 zo dňa 16. 03. 2020 bola žalovanej nariadená izolácia, ktorú absolvovala v karanténnom zariadení IVS Bratislava v období od 28. 04. 2020 do 05. 05. 2020 a že faktúrou vystavenou MV SR dňa 10. 06. 2020 splatnou dňa 10. 07. 2020 bola žalovanej fakturovaná k úhrade suma 66,- Eur predstavujúca paušálne náklady za stravu zabezpečenú jej počas tejto izolácie, pričom túto sumu žalovaná neuhradila.

19. Nebolo sporným ani to, že MV SR uhradilo Centru účelových zariadení ako prevádzkovateľovi zariadenia IVS Bratislava uvedené paušálne náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti so stravou žalovanej počas nariadenej izolácie. Tieto skutočnosti totiž žalobkyňa tvrdila v podaní zo dňa 20. 07. 2022 na č. I. 52 a nasl. spisu (doručenom prvoinštančnému súdu pred pojednávaním dňa 26. 07. 2022) a žalovaná ich v zmysle ust. § 151 ods. 1 nepoprela. Preto nebolo potrebné, aby žalobkyňa preukazovala, že

bola poskytovateľom ubytovania a stravy pre žalovanú, že bola prevádzkovateľom zariadenia, v ktorom žalovaná absolvovala nariadenú izoláciu a že zaplatila prevádzkovateľovi zariadenia náklady na stravu žalovanej, ako na to poukazoval prvoinštančný súd v 11. odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku. Nebol tak dôvodným odkaz prvoinštančného súdu na neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalobkyňou.

20. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že neboli opodstatnenými odvolacie námietky žalobkyne o tom, že prvoinštančný súd porušil zásadu rovnosti zbraní a jej právo na spravodlivý proces. Je pravdou, že žalobkyňou uvedené skutkové tvrdenia (§ 150 ods. 1 CSP) žalovaná účinne nepoprela v zmysle § 151 ods. 1 CSP, keďže bola v spore pasívna a nijak sa k žalobou uplatnenému nároku nevyjadrila a ani na pojednávanie sa nedostavila. Na úspech v spore ale nestačí nespornosť skutkových tvrdení. K záveru o (ne)dôvodnosti žaloby môže súd dospieť až na základe právneho posúdenia veci, t. j. až po podradení zisteného skutkového stavu veci pod príslušnú právnu normu. Z uvedeného vyplýva, že ani za daného procesného stavu nebolo povinnosťou prvoinštančného súdu podanej žalobe vyhovieť. Súd prvej inštancie nijakým spôsobom nenahrádzal aktivitu žalovanej, nijak neporušil zásadu rovného postavenia sporových strán zakotvenú v čl. 6 Základných princípov CSP tým, že by žalovanej vo vyššej miere umožnil uplatňovať procesné práva a nijak neporušil ani právo žalobkyne na spravodlivý proces. A to ani tým, že by svoje rozhodnutie odôvodnil v rozpore s § 220 ods. 2 CSP, ako to naznačovala žalobkyňa v úvode svojho odvolania, v ktorom nič konkrétne v tomto smere rozhodnutiu prvoinštančného súdu nevytýkala (iba citovala viacero rozhodnutí Ústavného a Najvyššieho súdu SR). Napadnuté rozhodnutie podľa odvolacieho súdu pritom podáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

21. Pokiaľ tiež žalobkyňa namietala, že prvoinštančný súd mal rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovanej podľa § 273, resp. § 274 CSP, podľa odvolacieho súdu na vybavenie sporu takýmto spôsobom neboli splnené podmienky určené uvedenými ustanoveniami. Ust. § 273 CSP zakotvuje možnosť a nie povinnosť súdu rozhodnúť o žalobe na plnenie rozsudkom pre zmeškanie, pokiaľ sa žalovaná strana k žalobe v určenej lehote nevyjadrí a bola o možnosti kontumácie sporu poučená, pričom takéto uznesenie jej musí byť doručené do vlastných rúk a toto v danom prípade nebolo splnené. Ust. § 274 CSP zasa pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie okrem iného vyžaduje aj to, aby žalujúca strana navrhla rozhodnutie sporu takýmto spôsobom a žalobkyňa v tomto spore taký návrh neurobila.

22. Odvolací súd súhlasí s názorom prvoinštančného súdu, že ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia nie je ustanovením, ktoré by zakladalo právo žalobkyne požadovať od žalovanej úhradu nákladov spojených so stravou počas nariadenej izolácie v zariadení IVS Bratislava. Toto ustanovenie podľa odvolacieho súdu nepredstavuje právny podklad na domáhanie sa náhrady vynaložených nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností určených zákonom o ochrane verejného zdravia alebo inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. Ako vyplýva aj z nálezu ÚS SR sp. zn. PL ÚS 4/2021 ide o ustanovenie umožňujúce obmedziť vlastnícke právo fyzickej osoby v rozsahu nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností určených zákonom o ochrane verejného zdravia alebo inými všeobecne záväznými právnymi predpismi uložených tejto osobe tým, že tieto náklady je povinná znášať (bod 157 cit. nálezu). Fyzická osoba, plniaca uvedené povinnosti by náklady znášala aj v prípade, ak by toto ustanovenie súčasť zákona o ochrane verejného zdravia netvorilo (porovnaj bod 184 cit. nálezu). Zmyslom tohto zákonného ustanovenia je teda podľa odvolacieho súdu jedine to, že ten, komu vzniknú náklady pri plnení povinností určených zákonom o ochrane verejného zdravia (resp. inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia) nemá právo požadovať za takto vzniknuté náklady žiadnu náhradu (od štátu), ale nemožno z tohto zákonného ustanovenia vyvodiť konštituovanie určitého práva na náhradu inej osoby (štátu) za to, že za iného uhradila náklady súvisiace s plnením si jeho povinností smerujúcich k ochrane verejného zdravia.

23. Súd prvej inštancie už len z tohto dôvodu správne rozhodol o zamietnutí žaloby žalobkyne voči žalovanej, nakoľko skutočnosť, že žalobkyňa zaplatila paušálne náklady na stravu žalovanej počas jej nariadenej izolácie v karanténnom zariadení nezakladá podľa § 58 ods. 2 zákona ochrane verejného zdravia právo žalobkyne na náhradu takto uhradených nákladov od žalovanej.

24. Pokiaľ prvoinštančný súd uvažoval o možnosti aplikácie ust. § 454 Občianskeho zákonníka na prejednávany prípad, použitie tohto ustanovenia neprichádzalo do úvahy kvôli tomu, že predpokladom

pre použitie tejto skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia je skutočnosť, že musí ísť o plnenie, ktoré mal iný subjekt plniť sám na základe svojej povinnosti (čo splnené bolo, nakoľko žalovaná si náklady na stravu mala uhrádzať sama), ale súčasne je nevyhnutné, aby ten, kto plní za iného, nemal sám povinnosť plniť a v tomto smere samotná žalobkyňa tvrdila, že v zmysle zákona o hospodárskej mobilizácii bolo jej povinnosťou zabezpečiť a uhradiť stravovanie fyzickým osobám, ktorým bola nariadená povinná izolácia v karanténnych zariadeniach (viď najmä odvolacie tvrdenia žalobkyne uvedené v 8. odseku odôvodnenia tohto rozhodnutia).

25. Aplikácia ust. § 454 OZ ale nebola namieste hlavne z dôvodu právnej povahy žalobou uplatneného nároku. Odvolací súd totiž zdôrazňuje, že žalovaný nárok mal žalobkyňa vzniknúť v súvislosti s tým, že žalovaná sa na základe už spomínaných opatrení ÚVZ SR zo dňa 15. 03. 2020, resp. zo dňa 16. 03. 2020 povinne podrobila nariadenej izolácii v karanténnom zariadení, t. j. nárok má svoj základ vo sfére verejného práva, v ktorej podľa odvolacieho súdu vzhľadom na princíp vyjadrený v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR nie je možné absenciu zákonnej právnej úpravy nahrádzať inštitútmi, resp. právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy súkromnoprávnej povahy, pre ktoré je naopak typický princíp vychádzajúci z čl. 2 ods. 3 Ústavy SR. Medzi žalobkyňou a žalovanou sa nejedná o vzťah súkromnoprávny. Súkromnoprávne vzťahy sú totiž typické tým, že nejde o vzťahy charakterizované vzájomnou nadriadenosťou, resp. podriadenosťou jeho subjektov, ako je to z právnej teórie známe pri výklade dualizmu medzi súkromným a verejným právom. Pre súkromnoprávne vzťahy je príznačné, že jeho subjekty majú rovnaké právne postavenie. Subjekty sú si právne rovné a teda žiaden z nich v danom vzťahu nedisponuje mocou jednostranne ukladať povinnosti druhému ani ich plnenie autoritatívne vynucovať. A naopak, verejnoprávnu povahu majú vzťahy vyznačujúce sa tým, že na jednej strane vystupuje orgán verejnej správy disponujúci svojou pôsobnosťou a právomocou, ktorú v danom vzťahu k podriadenému subjektu aj vykonáva. A presne tak tomu bolo aj v prípade nariadenia povinnej izolácie žalovanej v karanténnom zariadení IVS Bratislava, keďže k jej umiestneniu viedlo štátne donútenie.

26. Z uvedeného potom vyplýva (aj) ten právny dôsledok, že právo žalobkyne požadovať od žalovanej (paušálne) náhradu nákladov za zabezpečenú stravu by muselo vyplývať z konkrétneho zákonného ustanovenia právneho poriadku (odvolací súd už uviedol, že takým nie je § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia), lebo len taký prístup zodpovedá princípu, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). Také ustanovenie však podľa odvolacieho súdu nebolo súčasťou právneho poriadku ani v čase, kedy žalovaná absolvovala nariadenú izoláciu, ani v čase vystavenia žalovanej faktúry a nie je súčasťou právneho poriadku ani doteraz. To znamená, že žalobkyňa nepatrí právo na náhradu ňou uhradených nákladov za stravu zabezpečenú žalovanej. Absenciu príslušného zákonného ustanovenia nie je spôsobilý napraviť ani postup, kedy žalovanej bola vystavená na úhradu stravy faktúra. Faktúra je podľa odvolacieho súdu opätovne inštitútom typickým skôr pre súkromné a nie verejné právo, pričom takýmto spôsobom nemôže štát, resp. štátne orgány nahrádzať nedostatok právnej úpravy.

27. Pokiaľ žalobkyňa na podporu svojej argumentácie poukazovala na nález ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021, odvolací súd toto rozhodnutie ústavného súdu a jeho význam vníma inak. V prvom rade je nutné zdôrazniť, že ústavný súd vyslovil, že ust. § 12 ods. 2 písm. f) v časti "alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení" a v časti "karanténne opatrenia", ust. § 48 ods. 4 písm. n) v časti "alebo karanténa osoby podozrivej z nákazy", ust. § 48 ods. 4 písm. u) v časti "alebo karanténa" a ust. § 51 ods. 1 písm. d) v časti "a karanténnym opatreniam" zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane verejného zdravia nie sú v súlade s jednotlivými článkami Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nález bol vyhlásený v Zbierke zákonov dňa 31. 12. 2021 pod č. 551/2021 Z. z., kedy podľa § 91 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde SR uvedené ustanovenia stratili účinnosť (a následne aj platnosť podľa § 91 ods. 2 cit. zákona).

28. Ústavný súd SR teda v uvedenom náleze konštatoval protiústavnosť ust. § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia v tej jeho časti, ktorá predstavovala právny základ možnosti ÚVZ SR nariadiť izoláciu osoby v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení. Práve takéto opatrenie ÚVZ SR zo dňa 15. 03. 2020, resp. 16. 03. 2020 vydané na podklade § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia bolo dôvodom toho, že žalovaná bola v čase od 28. 04. 2020 do 05. 05. 2020 počas jej nariadenej izolácie v karanténnom zariadení IVS Bratislava.

29. Odvolací súd z uvedeného vyvodzuje, že ak kvôli rozporu s Ústavou SR stratilo účinnosť zákonné ustanovenie, ktoré dovoľovalo nariadiť izoláciu osôb (vrátane žalovanej) v karanténnom zariadení a teda takéto obmedzenie práv nebolo vykonané na ústavne akceptovateľnom základe, nemožno inou optikou hľadiť ani na okolnosť, či v tej súvislosti vznikla dotknutej osobe povinnosť nahrádzať s takýmto obmedzením spojené náklady. Inak povedané, ak právna úprava izolácie osôb v karanténnych zariadeniach bola vyhodnotená ústavným súdom ako protiústavná, už len zmysel právnej zásady „z nepráva nemôže vzniknúť právo“ nepripúšťa, aby dotknutá osoba mala preplatiť (štátu) náklady spojené s pobytom v karanténnom zariadení.

30. Podľa zjednocujúceho stanoviska Ústavného súdu SR obsiahnutého v uznesení sp. zn. Plz. ÚS 1/06 z 11. októbra 2006 platí, že hmotnoprávne účinky nálezú ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov s ústavou treba vykladať tak, že platia ex tunc, t. j. od začiatku, a to tak vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezú v Zbierke zákonov, ako aj vo veciach právoplatne neskončených v momente jeho zverejnenia v Zbierke zákonov. Inými slovami, ustanovenie zákona, ktoré bolo nálezom ústavného súdu vyhlásené za nesúladne s ústavou, stráca po márnom uplynutí lehoty podľa čl. 125 ods. 3 tretej vety ústavy platnosť ex tunc, t. j. bolo anulované od začiatku. Na toto ustanovenie zákona sa hľadí, akoby nikdy nebolo platné a tak nikdy nebolo súčasťou právneho poriadku SR a pokiaľ súd rozhoduje v čase, keď už ustanovenie zákona nesúladne s ústavou nie je účinné a platné, t. j. nie je už súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, nemôže na daný prípad takéto ustanovenie zákona aplikovať bez ohľadu na to, že v čase, keď nárok vznikol bolo ustanovenie platné a účinné.

31. Odvolací súd preto zastáva názor, že ak by aj pripustil, že ust. § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia predstavuje právny základ uplatneného nároku žalobkyne voči žalovanej, nebolo by ho možné žalobkyňi priznať vzhľadom na účinky vyplývajúce z nálezú ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021, ktorý so spätnou účinnosťou derogoval zákonné ustanovenia umožňujúce nariadenie izolácie v karanténnom zariadení.

32. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že ani jeden z odvolacích dôvodov nebol žalobkyňou uplatnený dôvodne a preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP (vrátane závislého výroku o trovách konania, ohľadne ktorého žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadnu odvolaciu argumentáciu) z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil. Odvolací súd len dodáva, že pre rozhodnutie v spore nemali žiaden právny význam žalobkyňou označené rozhodnutia okresných súdov a takisto ani právne predpisy, ktoré prvoinštančný súd spomenul v 12. odseku odôvodnenia svojho rozhodnutia.

33. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bola v odvolacom konaní plne úspešná žalovaná, zásadne by teda mala nárok aj na náhradu trov odvolacieho konania. Pretože však zo spisu odvolací súd nezistil, že by žalovanej v odvolacom konaní nejaké konkrétne trovy vznikli (žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila), odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).